

CS FÖRSLAG TILL HANDLINGSPROGRAM 2022-2026

1.0 VISION OCH UPPDRAG

Svenska Freds- och Skiljedomsföreningens vision är hållbar fred i världen. Svenska Freds är en partipolitiskt och religiöst oberoende ideell förening som verkar för mänsklig säkerhet och global nedrustning. Vi är övertygade om att hållbar fred bäst kan åstadkommas utan användning av väpnat våld och vi utgår ifrån att människor kan och vill leva i fred.

Handlingsprogrammet utgår från och får inte strida mot Svenska Freds [stadgar](#) och [idéprogram](#), där föreningens idé och syfte finns formulerat. Handlingsprogrammet är ett styrdokument som konkretiserar och prioriterar de kommande fyra årens arbete inom Svenska Freds och i dess lokalföreningar och fredsgrupper.

2.0 SÅ ARBETAR SVENSKA FREDS

Svenska Freds verkar genom riksorganisation, lokalföreningar, grupper, nätverk samt enskilda medlemmar i samverkan. Vi tar fram fakta, sprider kunskap, bildar opinion samt påverkar beslutsfattare och makthavare. Med stöd av våra analyser och argument verkar vi för att förändra normer, attityder och politik.

Svenska Freds är del av den globala fredsrörelsen och arbetar tillsammans med andra freds- och civilsamhällesorganisationer. Det internationella arbetet fokuserar på att bedriva påverkansarbete som del av kampanjer och nätverk, såsom exempelvis European Network Against Arms Trade (ENAAT), International Campaign to Abolish Nuclear Weapons (ICAN) och Campaign to Stop Killer Robots. Nationellt arbetar vi i breda koalitioner, både med andra fredsorganisationer och med organisationer vars frågor överlappar våra, såsom exempelvis klimat, jämlikhet och mänskliga rättigheter. På detta sätt kan vi bidra till global förändring samt ta stöd i detta arbete för att påverka i en svensk kontext.

3. VERKSAMHETSOMRÅDEN

Svenska Freds är en påverkans- och kampanjorganisation med tre övergripande verksamhetsområden. Vi verkar för svensk och global **nedrustning**, framför allt genom arbete mot den svenska vapenexporten och för en aktiv svensk nedrustningspolitik. Vi verkar för **hållbar fred och säkerhet** genom att driva på för en säkerhetspolitik som utgår från mänsklig säkerhet, där ickevåldsliga och förebyggande metoder prioriteras för en hållbar fred. Svenska Freds verkar för **engagemang för fred**, genom att vara en stark, inkluderande rörelse med stor kapacitet och resurser som skapar förändring.

3.1 NEDRUSTNING

Militarisering, upprustning och vapenhandel är allvarliga hot mot arbetet för fred, mänskliga rättigheter, demokrati och hållbar utveckling. Nedrustning är ett nödvändigt verktyg för hållbar fred och Svenska Freds verkar därför för att avveckla den svenska och internationella vapenhandeln.

Sverige är en fortsatt stor aktör inom den globala vapenhandeln. Trots att ett nytt skärpt regelverk trädde i kraft 2018, i vilket bland annat ett demokratikriterium införts, fortsätter exporten till icke-demokratier och utvecklingsländer, länder i krig och länder med omfattande kränkningar av mänskliga rättigheter. Ett tydligt exempel har varit den svenska vapenexporten till flera av de krigförande parterna i Jemenkriget.

Svenska Freds arbetar för ett stopp av den svenska vapenexporten. Vi arbetar för att öka kunskapen om vapenexportens roll i krig och väpnad konflikt och om den militarisering och upprustning som driver vapenexporten, för att skapa den opinion som krävs för förändring. Svenska Freds verkar för att synliggöra målkonflikten mellan vapenexporten och den svenska utrikespolitikens ambitioner och åtaganden kring demokrati, mänskliga rättigheter och hållbarhet, såsom exempelvis Agenda 2030, Politik för global utveckling (PGU) och Arms Trade Treaty (ATT). Att använda vapenexport som utrikespolitiskt verktyg för att stödja en sida i en väpnad konflikt försvagar Sveriges möjlighet att verka för medling och diplomatiska lösningar.

I en tid när kärnvapenhotet är mer påtagligt än på länge arbetar Svenska Freds för en kärnvapenfri värld. Sverige har ännu inte ratificerat den FN-konvention om förbud mot kärnvapen som trädde i kraft 2021, trots ett stort folkligt stöd för ett förbud. Tidigare internationella förbud mot klustervapen och personminor har visat vilken normförändring sådana avtal kan innebära.

Svenska Freds arbetar för en aktiv svensk nedrustningspolitik och för att Sverige ska gå med i FN:s konvention om förbud mot kärnvapen. Vi verkar för avveckling av befintliga kärnvapenarsenaler samt för att utveckling av nya kärnvapen upphör.

Helt autonoma vapensystem kännetecknas av att de använder dödligt våld och styrs utan mänsklig kontroll. Många forskare varnar för riskerna med att inte reglera utvecklingen av AI i tid. Opinionen för ett internationellt förbud är stark och Sverige kan ha en nyckelroll i processen för att förbjuda helt autonoma vapensystem.

Svenska Freds verkar för ett rättsligt bindande internationellt förbud mot helt autonoma vapensystem, så kallade mördarrobotar.

NEDRUSTNING - LÅNGSIKTIGT MÅL

Global nedrustning.

Vi arbetar för

- att det svenska regelverket för export av krigsmateriel tolkas strikt så att svensk vapenexport upphör till icke-demokratier, till länder där mänskliga rättigheter systematiskt kränks, till utvecklingsländer och till länder i, eller som riskerar att hamna i, väpnad konflikt.
- att transparensen ökar i svensk och europeisk vapenhandel.
- att Sverige driver en aktiv nedrustningspolitik, verkar för ett förbud mot helt autonoma vapen och ansluter sig till FN:s konvention om förbud mot kärnvapen.

3.2 HÅLLBAR FRED OCH SÄKERHET

Under de senaste åren har det skett en kraftig svängning i den försvars- och säkerhetspolitiska debatten, mot nationell säkerhet, territorieförsvar, militär upprustning och avskräckning. I och med kriget i Ukraina har denna utveckling kraftigt accelererat. I Sverige har alla riksdagspartier en mer försvarsvänlig hållning och det har fattats upprepade beslut om att höja försvarsanslagen till historiskt höga nivåer. Internationellt har samma upprustningstrend bland annat lett till ett allt mer militariserat EU.

Debatten om svenskt Nato-medlemskap intensifierades i samband med Rysslands invasion av Ukraina. Svenska Freds vidhåller att Sverige ska vara en röst för fred, nedrustning och diplomati, vilket ett medlemskap i Nato kraftigt försvårar. Sveriges militära samarbeten och närmande till Nato leder till fler militärövningar i Sverige, till minskad utrikespolitisk handlingsfrihet. Närmandet är ett hot mot Sveriges militära alliansfrihet och mot hållbar fred och mänsklig säkerhet.

Antalet unga som genomgår värnplikt väntas öka dramatiskt under de kommande åren. Värnplikten bidrar till en diskurs som underordnar mänsklig säkerhet till förmån för territoriell säkerhet. Den upprätthåller även idéer om att våld är en del av lösningen, inte problemet och Svenska Freds verkar för att värnplikten avskaffas.

Potentiella framtida militära hot tillåts överskugga andra hot, samhällsutmaningar och kriser som vi står inför i nuläget och tar på så vis utrymme och resurser från de insatser som krävs för ett samhälle med mänsklig säkerhet i fokus. Svenska Freds arbetar för att nyansera den säkerhetspolitiska debatten och för att mänsklig säkerhet är utgångspunkt i svensk och global säkerhetspolitik.

Säkerhetspolitiken måste fokusera på det som utgör hot mot människor, snarare än att så ensidigt som idag handla om vad som ses som militära hot mot stater. För hållbar fred krävs en omfattande satsning på fredlig konflikthantering, och att insatser såsom diplomati, medling, fattigdomsbekämpning och stöd till civilsamhället prioriteras framför militära lösningar.

HÅLLBAR FRED OCH SÄKERHET - LÅNGSIKTIGT MÅL

En säkerhetspolitik som utgår från mänsklig säkerhet, där ickevåldsliga och förebyggande metoder prioriteras för en hållbar fred.

Vi arbetar för:

- en omställning till en svensk säkerhetspolitik där resurser och fokus prioriteras om från det militära försvaret till mänsklig säkerhet.
- att vara en stark röst för förebyggande arbete, ickevåld, rätten att inte bära vapen, mänsklig säkerhet och internationell rätt.
- att motverka militariseringen av EU och att verka för att Sverige förblir militärt alliansfritt, inte går med i Nato och det gradvisa närmandet till militäralliansen upphör.

3.3 ENGAGEMANG FÖR FRED

Civilsamhällets utrymme och möjlighet att organisera sig är hotad i många delar av världen. Ett starkt civilsamhälle är avgörande för demokratin på global och nationell nivå. Svenska Freds värnar det demokratiska utrymmet och civilsamhällets möjligheter till meningsfullt deltagande i fredsprocesser. I tider av militär upprustning och militarisering är det vanligt att röster för nedrustning och fredlig konflikthantering motarbetas och marginaliseras. Svenska Freds har en viktig roll i att nyansera debatten och att vara ett stöd för de människor som vill organisera sig eller på andra sätt ta ställning för fred.

Engagemanget i föreningen ökar och Svenska Freds vill ge människor möjlighet att bidra utifrån sina förutsättningar. Vi arbetar med att utveckla fler engagemangsformer, nå nya målgrupper, samt bidra till ett starkt civilsamhälle. Vi arbetar för ökad medlemsvärvning, ökad egen insamling och en bredd av andra intäktskällor för att minska sårbarheten och stärka vårt oberoende.

Genom att ge människor möjlighet att organisera och engagera sig för att påverka politiska processer, bidrar Svenska Freds till att stärka demokratin. En aktiv och inkluderande medlemsrörelse ger legitimitet och bidrar till starkt engagemang och stöd för hållbar fred och nedrustning som får gehör politiskt. Svenska Freds verkar för att vara en påverkans- och kampanjorganisation med stark samverkan mellan riksförening, enskilda medlemmar, lokalföreningar, fredsgrupper och sympatisörer som vill engagera sig i våra frågor och kampanjer.

En viktig målgrupp för Svenska Freds är de cirka 100 000 unga i Sverige som varje år berörs av värnplikten. Värnplikten bidrar till att cementera uppfattningen om att militärt våld är norm för konflikthantering. Svenska Freds stöttar de unga som inte vill göra värnplikt, möjliggör för dem att engagera sig i våra frågor och få ett breddat perspektiv på säkerhet. Detta gör vi bland annat genom Fredsakademin.

ENGAGEMANG FÖR FRED - LÅNGSIKTIGT MÅL

Svenska Freds är en stark, inkluderande rörelse med stor kapacitet och resurser som skapar förändring.

Vi arbetar för:

- att växa som medlemsrörelse och vara en inkluderande och engagerande plattform med mångfald bland medlemmar och arbetsätt.
- att öka våra intäkter för att skapa förutsättningar för ett verkningsfullt fredsarbete nu och i framtiden.
- att utveckla Fredsakademin för att inkludera ännu fler barn och unga i engagemanget för fred.